

NOVI IZVEŠTAJNI MILJE SRBIJE

Finansijski izveštaji su vesti u kojima se odslikavaju poslovni događaji. Pošto se odigraju, događaji žive u izveštajima. Izveštaji nisu događaji, već slika tih događaja. Ali, koliko su oni verno odslikani u finansijskim izveštajima? O istom događaju, ili skupu mnogih događaja, što odgovara onome o čemu govore finansijski izveštaji, različiti učesnici različito sude. Da ne bi bilo pristrasnosti, svet je odavno smislio konvencije koje upravljaju načinom pripreme i prezentacije finansijskih izveštaja. Dakle, oni treba da budu: ni po babu ni po stričevima. Pa ukoliko izveštaji imaju takav kvalitet, imaju i kvalifikaciju objektivnih i istinitih.

DO ISPRAVNIH IZVEŠTAJA – KROZ DUGU EVOLUCIJU

Finansijski izveštaji, onako kako u savremenom svetu postoje, rezultat su dugog procesa razvoja prakse i praktične misli o njihovim vrednostima. Oni su sredstvo prava vlasnika kapitala, jer on nosi glavni rizik koji prihvata radi realizacije nekih prava. Ali, oni su i sredstvo odgovornosti, pošto se interes vlasnika ostvaruje u transakcijama sa mnogima koji obezbeđuju bitne inpute i uslove za odvijanje poslovnog života entiteta u pitanju. Finansijski izveštaju su prvobitno bili namenjeni informisanju poverilaca o stanju kapitala dužnika, time i stvaranja prave slike o mogućnosti naplate poverilaca. Prvobitna odgovornost vlasnika je dakle bila vrlo usko usmerena: na poverioca. Kasnijim razvojem dolazi do jačanja i produbljanja odgovornosti prema poreskom organu, pa su ti izveštaji bili sredstvo za uvide poreskog organa u stanje poreskog obveznika. Daljim tokom razvoja, s razgranavanjem veza s okruženjem, a naročito odvajanjem vlasništva od menadžmenta, vrši se pritisak na finije prilagođavanje i standardizovanje finansijskih izveštaja. Bitne savremene odrednice finansijskih izveštaja derivati su činjenice da se izveštajni entiteti globalizuju, što znači da su oni koji liferuju inpute i oni koji prihvataju autpute datog entiteta izvan nacionalnih granica u kojima je lociran izveštajni entitet.

Razvoj finansijskih izveštaja znači sve jači uticaj spoljnih faktora na njihove sadržaje i kompoziciju. Javljaju se specijalizovani organi, najpre na nacionalnom, potom na internacionalnom nivou. U najnovije doba su formirana i efektno deluju tela koja postavljaju globalne finansijske standarde i globalno regulišu finansijsku izveštajnu scenu. Ujedinjenje sveta, koje je sve očitije, praćeno je ujedinjenjem stavova o regulativi finansijskog izveštavanja. Razlog je prost: efektno komuniciranje entiteta iz različitih delova sveta moguće je samo ako postoji jedan poslovni jezik – jezik izveštavanja o finansijskom stanju i rezultatima.

Oni koji globalno postavljaju standarde finansijskog izveštavanja i koji globalno regulišu finansijsko izveštavanje, imaju podršku svih značajnih autoriteta koji podupiru stabilnost finansijskog sistema. A globalna zajednica je već izostrila mehanizme delovanja na nacionalne jurisdikcije da prihvataju standarde i regulativu finansijskog izveštavanja.

SRBIJA USKLAĐUJE KORAK SA SVETOM

Dugo je Srbija dremala i za svetom u svemu kaskala na kraju kolone. Poslednjih godina, zahvaljujući snažnoj inicijativi svetskih faktora koji zahtevaju preobražaje, u finansijskom izveštavanju se u velikoj meri harmonizovala sa regulativom EU. Promenama u svojem zakonodavstvu i institucijama koje su uvedene tokom 2013. i 2014. godine, učinjen je veoma značajan korak napred. Najpre su donesena dva kardinalno važna zakona koja se odnose na računovodstvo i reviziju. A onda su formirane institucije. Sa zakonima ide lako, ali sa institucijama mnogo teže jer zahtevaju vreme da se akomodiraju i da počnu da daju rezultate.

Možemo tvrditi sa sigurnošću da je sa krajem ove godine formiran sasvim novi finansijski izveštajni milje. Tu su svi globalni finansijski standardi, tu su moderne institucije. Kontrole nad izveštavanjem počinju da dejstvuju, procedure u tim kontrolama su pripremljene. Sve su to snage koje zahtevaju da se finansijski izveštaji jave sa svim kvalitetima informacija koje se mogu kvalifikovati kao pouzdan osnov za donošenje ekonomskih odluka onih čije odluke zavise od informacija u finansijskim izveštajima.

Ne sme se prevideti značaj onih koji sastavljaju finansijske izveštaje: to je armija vrednih računovođa koji deluju na terenu i koji svojom profesionalnošću obezbeđuju kvalitet informacija koje se zahtevaju. Vitalno je važna njihova funkcija, jer se tek njihovim živim profesionalnim delovanjem realizuju namere zakonodavca.

